

Fietsroute

Klein religieus erfgoed in Liempde

Lengte: 14,2 km

X Behorende bij het fietsroutenetwerk

1. Heilig Hartmonument
Op het kerkplein van Liempde staat een Heilig Hartmonument, dat in 1932 is geplaatst ter gelegenheid van het twaalfde eeuwfeest van de pastoor van Liempde, pastoor Kluymans in Liempde. Het beeld is in 1968 verwijderd maar in 1989 weer herplaatst op het opnieuw ingerichte kerkplein.

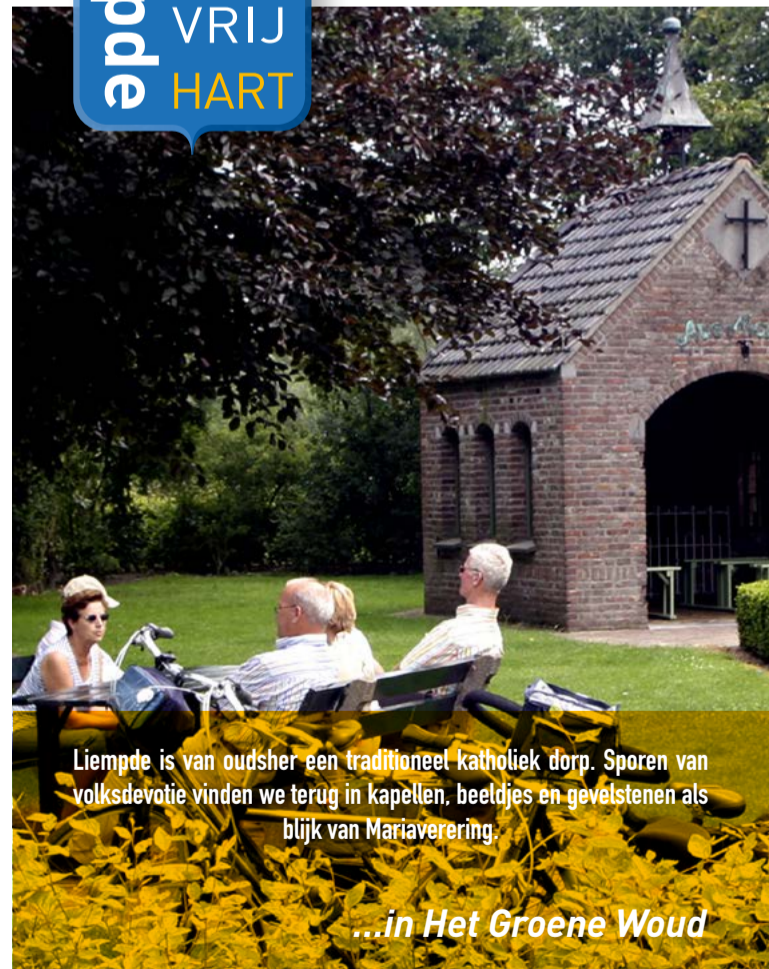
2. Lourdesgrot
In 1888 betrekken de Zusters van Liefde het nieuwe St. Albertus-klooster in Liempde. In 1891 ontvingt moeder-overste Benedictine een gift van vijftig gulden voor de bouw van een Lourdesgrot, die in hetzelfde jaar wordt gerealiseerd. In het najaar van 2007 wordt de grot, inmiddels door klimop overwoekerd, gerestaureerd, waarna deze op 10 mei 2008 door pastoor Van der Sluis opnieuw wordt ingezegend. De Lourdesgrot ligt achter het klooster.

Klein religieus erfgoed in Liempde
In Liempde zijn nog veel tastbare sporen van klein religieus erfgoed te ontdekken. Zichtbaar maar veelal onopgemerkt gaan er mooie veldkapellen schuil in het straat- en landschapsbeeld van Liempde. In verschillende Liempde huizen zit, meestal naast de voordeur, een terracotta gevelsteen gemetseld met daarop de beeltenis van de Zotte Lieve Vrouw van 's-Hertogenbosch of Onze Lieve Vrouw van de Altiïddurende Bijstand. De oorsprong van deze gevelstenen ligt in de Romeinse tijd. In Pompeii, in 79 na Christus door de vulkaan Vesuvius bedolven, zijn al religieuze reliëfs gevonden. In heel Nederland zijn naar schatting nog zo'n tweeduizend gevelstenen te vinden, waaronder een aantal in Liempde. De stenen worden ook wel 'beschermtegels' genoemd en zijn uit dankbaarheid voor de genoten bescherming van Maria tijdens de oorlog aangebracht.

Startpunt: Bezoekerscentrum D'n Liempdsen Herd, Barrierweg 4, Liempde.

Fietsroute: Klein religieus erfgoed in Liempde
Afstand: 14,2 km

Fietsroute Klein religieus erfgoed in Liempde

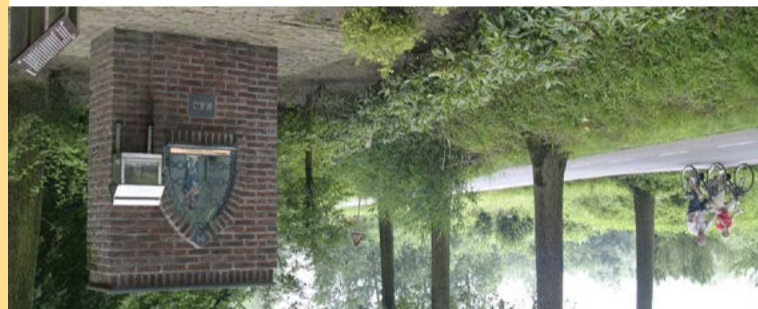

Liempde is van oudsher een traditioneel katholiek dorp. Sporen van volksdevotie vinden we terug in kapellen, beeldjes en gevelstenen als blijk van Mariaverering.

...in Het Groene Woud

Liempdsenherd
BEZOEKERSCENTRUM
HART VAN HET GROENE WOOD

Collon: Vormgeving: PATSI Concept en Creatie, Tekst: Wereldtekst & SPiLL projectenbureau, Fotografie: Gerard Schalkx, Bert Vervoort, fotoarchief Het Groene Woud met foto's van o.a. Kees Beekmans Fotografie, fotoarchief Kék Liemt.

3. Fragment voormalige afscheiding
Voor 't Liempds Pakhuis is tussen het parkeergeedeelte en het wegdek een afwijkende trottoirband te zien. Dit zijn fragmenten van de hardstenen dorpels die tot 1968, samen met een gietijzeren hekwerk met pilaren en timmerwerkplaats gestigd.

4. Keefheuvel 5
In de puntgevel van Keefheuvel 5 staat in een nis een beeld van de heilige Jozef met Jezus op de arm. In het pand was vroeger een timmerwerkplaats gestigd.

5. Rosentlo 15
In de voorgevel van Rosentlo 15 zit een nis met daarin een Mariabeeldje.

6. Jan Kruisen
In de gevel van Hoekstraat 7-9 is een plaquette aangebracht ter herinnering aan de in 1874 in Liempde geboren Brabantse kunstschilder Jan Kruisen. Op deze plek stond zijn geboortehuis.

7. Nis
In het linker gedeelte van de voorgevel van Leutstraat 16 is een nis aangebracht waarin een Mariabeeldje staat.

13. Stichtingsplek van Liempde

Het archeologisch monument Kerkkackers, gelegen op een hoger stuk land aan de oever van de Dommel, is waarschijnlijk de stichtingsplek van Liempde. Al in de vijftiende eeuw staat op deze plek de Sint-Janskerk, in 1603 door bisschop Masius verheven tot parochiekerk. In 2003, bij het vierhonderdjarig bestaan van de Liempde parochie Sint Jansonthoofding, wijdt bisschop Hurkmans dit terrein opnieuw in als stilteplek.

14. Begraafplaats

Sinds 1860 begraaft Liempde haar overleden parochianen op de begraafplaats aan de Dorpsstraat. De kerk en het kerkhof vormen een authentieke twee-eenheid. Bijzonder is de beukenhaag met het 'zustersboogje' die de begraafplaats omsluit, evenals het gietijzeren toegangshek dat geplaatst is in 1860 en aangetekend als rijksmonument. Op het kerkhof zelf zijn de grafmonumenten (tevens rijksmonumenten) van familie Mahie, Heren van Bostel en Liempde en van familie Van Boeckel het meest in het oog springend. Op met name de oudere graven zijn verschillende christelijke symbolen te zien, zoals kruisbeelden.

Ontdekt u tijdens uw fietstocht nog meer religieuze elementen in Liempde? Mail deze dan naar de Liempdse heemkundekring via info@kekliemt.nl. Zij zijn u zeer erkentelijk.

www.liempdsenherd.nl
www.gastvrijliempde.nl

Hopelijk heb je genoten van de fietsroute. We hebben verschillende mooie routes beschikbaar, dus kom gerust nog eens terug!

Fietsroute

Langte: 14,2 km

12. Mariakapel van Beaurain
Op de hoek Herescheweg-Hezelaarsstraat staat de Mariakapel van Beaurain. Het bedevaartsoord Beaurain ligt in de Franse provincie Namen. Onze Lieve Vrouw verschijnt er op 29 november 1932 aan vier kinderen. In totaal verschijnt Maria 33 keer in Beaurain. Vroeger gingen veel Liempdenaren, waaronder ook kinderen, onder leiding van pastoor Kluymans op bedevaart naar Beaurain.

11. Beschermtegel
Rechts naast de voordeur van Hezelaarsstraat 34 zit een beschermtegel met daarop een afbeelding van Maria.

10. Mariabeeldje
In de zijgevel van Hezelaarsstraat 38 zit een nis met daarin een Mariabeeldje.

9. Beschermtegel
Links naast de voordeur van Hezelaarsstraat 40 bevindt zich een beschermtegel met daarop de beeltenis van Maria.

8. Maria-kleinood
Aan de Broekdijk staat een bescheiden Maria-kleinood. Het kleinood vervingt sinds 2005 het oorspronkelijke kapelletje uit 1946. Tijdens de Tweede Wereldoorlog belooft toenmalig buurtbewoner Jan van der Loo dat hij, wanneer hij niet te werk wordt gesteld in de Duitse zoutmijnen, Maria met een kapelletje zal vereren en aldus geschiedde. Samen met de katholieke Arbeidersjeugd (de Kajoters) bouwde hij na de oorlog een monument. Tijdens de reconstructie van de Broekdijk wordt het kleinood vervangen door dit meer eigentijdse exemplaar, dat op 6 mei 2005 wordt ingezegend door diaken Kees Schrama, in aanwezigheid van Jan van der Loo.